

Hälso- och sjukvård
Henrik Wahlström

Hälso- och sjukvårdsnämnden
HSN/1536/2024
2024-09-13

Inrättande av vårdhotellplatser vid Östersunds sjukhus

Ärendebeskrivning

I Sverige finns idag för få vårdplatser sett till behovet. Även i Region Jämtland Härjedalen råder vårdplatsbrist beroende på bemanningsbrist, som med tiden fluktuerar i storleksordning och var i organisationen bristen finns. Socialstyrelsen har inom ramen för sina regeringsuppdrag om att öka tillgängligheten i vården upprättat ett förslag till nationell plan för att minska bristen på vårdplatser i hälso- och sjukvården. Region Jämtland arbetar sedan tidigare med flertalet av de fokusområden myndigheten identifierat och redan innan förslaget till nationell plan publicerades i juni 2024 har steg tagits för att inrätta vårdhotellplatser (ibland även kallat patienthotell) på Östersunds sjukhus. Detta utvecklingsarbete ligger således i linje med Socialstyrelsens förslag till nationell plan, där det i avsnittet "Använd kompetensen ändamålsenligt för att möjliggöra fler vårdplatser på sjukhus med tillgänglig personal" lyfts följande som en av åtgärderna för att nå målet: Antalet vårdplatser på sjukhus som bemannas av undersköterskor med relativt begränsade insatser av sjuksköterskor och läkare, och antalet vårdplatser vid patienthotell eller motsvarande, ökar.

De vårdhotellsplatser som nu utvecklas innebär ett för Region Jämtland Härjedalen nytt koncept som inte kan jämföras med det tidigare försöket med en Lättvårdsavdelning (LÄVA) och inte ska förväxlas med de rum regionen enligt avtal kan boka på kommersiella hotell för patienter med lång färdväg till sjukhus. Utvecklingsarbetet har tagit utgångspunkt i att vårdhotellsplatserna ska bemannas av endast undersköterskor. Detta innebär att patienter med begränsade omvårdnadsbehov som behöver finnas i sjukhusets omedelbara närhet, men som inte behöver vårdas på en klassisk slutenvårdsavdelning kan vara aktuella att för vårdhotellet.

Den klassiska vårdavdelningen är en personal- och kostnadsintensiv del av hälso- och sjukvården. Traditionellt bemannas slutenvården dygnet runt med sjuksköterskor och undersköterskor utifrån den aktuella specialitetens bemanningsbehov. Därtill finns läkare, fysio- och arbetsterapeuter med flera yrkeskategorier på avdelningen i olika omfattning under dygnet och veckan. Den nu pågående utvecklingen öppnar upp möjligheten att minska andelen klassiska slutenvårdsplatser och därmed i förlängningen bidra till att minska kostnaderna, exempelvis för inhyrd bemanning. Utvecklingen sker på ett ordnat och strukturerat sätt, där risker och konsekvenser noga övervägs. Preliminärt görs bedömningen att vårdhotellsplatserna kan öppnas under senare delen av hösten 2024 och kan ha en ekonomisk helårseffekt om 5 miljoner kronor år 2025. Hälso- och sjukvårdsledningen fattade därför 5 september 2024 ett inriktningsbeslut om att patient-/vårdhotell öppnas och att en arbetsgrupp med referensgrupp tillika utsedd från HS-kommitté tillsätts och arbetar fram detaljerade arbetsätt. Det har samtidigt fattats inriktningsbeslut om att Division kirurgi och Division medicin drar ner ett vårdlag var när patient-/vårdhotellet har startat upp. Det ska i sammanhanget noteras att det pågående utvecklingsarbetet är av omfattande karaktär, där stora delar av slutenvården kommer att påverkas på ett eller annat sätt, varför uppföljning och utvärdering är av stor vikt.

Vårdhotellplatserna inrättas som testverksamhet. De nya vårdhotellplatserna kommer att inrättas på den (så gott som tomställda) före detta Lungavdelningen i hus 9 och planeras under testperioden organisatoriskt tillhöra division kirurgi. Grundläggande utrustning finns att tillgå, vilket innebär att endast mindre driftsrelaterade kostnader kommer att uppstå eller delvis förflyttas inom organisationen. Här ska särskilt noteras att samarbetet med Regionervice (under Regionstyrelsen) är särskilt så att inte ökade kostnader uppkommer för VNS och städ. Inga investeringsbehov är kända i nuläget. På aggregerad nivå kan enstaka ytterligare undersköterskor komma att anställas, vilket efter uppstart kompenseras av minskat behov av sjuksköterskor, vilket kan bidra till att minska inhyrd bemanning. Uppkommande kostnader kommer vida understiga kostnaderna för de två vårdlag inom divisionerna kirurgi och medicin, som enligt hälso- och sjukvårdsledningens beslut ska dras ner. Vårdhotellplatserna registreras som vårdplatser i journalsystemet Cosmic, och omfattas därmed av avgiftshandbokens avsnitt om avgift för kost och logi i slutenvården. Effekterna av inrättandet kommer att kunna följas genom exempelvis uppföljning av antalet disponibla vårdplatser och antalet överbeläggningar per 100 disponibla vårdplatser, men exakt uppföljningsmodell återstår att fastställa av arbetsgruppen. Testverksamheten kommer registrera sina kostnader på ett sådant sätt att det kan ligga till grund för senare budgetomfördelning.

Regiondirektörens förslag

1. Vårdhotell inrättas som testverksamhet från och med hösten 2024. Vårdhotellplatserna utgör en ordinarie del av slutenvårdsutbudet vid Östersunds sjukhus när det minskar behovet av klassiska slutenvårdsplatser, något som kan komma att variera över året.
2. Uppföljning av vårdhotellets effekter ska ske tertiälvís i ordinarie rapporter från och med tertiärrapporten per april 2025.
3. Utvärdering ska ske vid första hälso- och sjukvårdsnämnden 2026.

I tjänsten

Sara Lewerentz
Regiondirektör

Anna Granevärn
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Utdrag till

Regiondirektör, hälso- och sjukvårdsdirektör, divisionschefer samt deras närstöd